

вісім у повній середній школі. Пізніше з'явився вищий ступінь народної школи, в якій могли навчатися особливо обдаровані учні.

Окрім цього, існували елітні школи, націонал-соціалістичні школи, які готували у своїх стінах майбутню на думку нацистів еліту – партійних бонз та військових. Для навчання в них була обов'язкова належність до Гітлер'югенду (молодіжна нацистська воєнізована організація).

Значною (з часом домінуючою) була роль Гітлер'югенду. Більшість молодіжних організацій перейшло під патронаж Гітлер'югенду і по суті стали його частиною, це – Юнгфольк, Юнгмедель, Союз німецьких дівчат.

Гітлер'югенд також мав велике значення для сфери освіти, оскільки був поставлений на позицію органу, який поряд зі школою та сім'єю відповідав за фізичне, духовне та розумове виховання молоді в дусі бути готовими служити божевільним планам А. Гітлера. Гітлер'югенд чітко контролював зміст і обсяг програми навчання. Кожна зі сторін молодіжної роботи Гітлер'югенду служила кінцевій меті – расовій свідомості, покорі, відданості фюреру і Батьківщині, вірі в необхідність безмежної самопожертви. Як організація, Гітлер'югенд був спрямований на формування способу мислення солдата, який готовий пожертвувати собою заради нації та вождя.

Гітлер'югенд набув статусу державної молодіжної організації. Прийняття Закону «Про Гітлер'югенд» у грудні 1936 р. закріпило цю тенденцію, зробивши членство в цій організації обов'язковим для молоді у віці від 10 до 18 років.

До початку Другої світової війни Гітлер'югенд налічував понад 8 мільйонів членів.

Попри те, що Закон «Про молодіжну повинність» був прийнятий лише в березні 1939 р., Закон «Про Гітлер'югенд» протягом трьох років (1936–1939 рр.) був потужним інструментом психологічного і силового тиску з метою встановлення остаточного панування над німецькою молоддю.

Німеччина була охоплена цілою мережею навчальних закладів Гітлер'югенду, які повинні були забезпечити безперервний потік нових керівників і функціонерів організації. Заснована в 1939 р. в Брауншвейгу, Імперська академія молодіжного лідерства була, по суті, основою цієї системи.

До середини 30-х років стихійність дій Гітлер'югенду значно знизилася. Багато в чому це було пов'язано зі зростанням значення мілітаристського виховання, яке передбачало наявність суворой дисципліни. Тому активізм став непотрібним та навіть засуджувався.

Список використаних джерел

1. Чернуха О. В. Стан науки та освіти в Третьюму рейху. *Гілея: науковий вісник*. 2015. Вип. 102. С. 96–97.

Дмитро ДРОЗДОВ

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВЕКТОР ЦИФРОВІЗАЦІЇ ВІТЧИЗНЯНИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У зв'язку з сучасними умовами розвитку суспільства й кардинальним реформуванням освітньої сфери як його основної стратегічної галузі, Євросоюз обрав курс на розкриття потенціалу використання цифрових технологій у навчальній діяльності й налаштування всієї освітньої системи Європи для її успішного функціонування в новому цифровому столітті. У якості стратегічних завдань розглядають підвищення якості європейської освіти на основі забезпечення масовості цифрової компетентності [2]. Особливої ваги ці завдання набувають у контексті загальної цифровізації як

ключового чинника переходу Європи до 2050 року до зеленої економіки, що припускає використання в промисловості тільки екологічно чистих технологій, нейтральних стосовно клімату на планеті [2].

У 2018 році в Європі прийнято «План дій з цифрової трансформації освіти». Однак пандемія змусила внести в нього певні зміни, що й було зроблено у вересні 2020 року з розрахунком на довгострокову перспективу. З лютого по вересень 2020 року Європейська комісія проводила консультації з усіма зацікавленими сторонами освітнього процесу, включаючи громадські організації, приватні компанії, освітні установи, дослідницькі інститути, представників громадянського суспільства й багатьох інших. У процесі проведення цих консультацій вивчено всі нюанси, які виникли після впровадження дистанційного навчання в освітній процес під час пандемії; розглянуто різні підходи до подолання кризи освітньої системи, викликані пандемією; сильні й слабкі сторони різних заходів, що стосуються відновлення системи. Усього в ході консультацій подано близько 2700 пропозицій, які ввійшли в новий «План дій» Єврокомісії з цифрової трансформації освіти. Даний документ визначає програму на період 2021–2027 рр., якою визначено пріоритети з реалізації плану цифрової трансформації освітньої системи. До них відносять [3]: 1) створення високоефективної екосистеми цифрової освіти; 2) підвищення цифрових навичок і компетенцій для здійснення цифрової трансформації; 3) зміцнення співробітництва й обміну досвідом в області цифрової трансформації між країнами-членами Євросоюзу.

На сьогоднішній день заснована «Європейська система змісту цифрової освіти», яка буде враховувати культурну й творчу різноманітність європейських країн, багатомовність, а також існуючі принципи конкретних секторів освіти і їх потреби, що стосуються дизайну високоякісних навчальних матеріалів, забезпечення юридичного статусу програм і курсів, їх технічної доступності. Діяльність цього органу передбачає взаємодію всіх учасників, сертифікацію, оцінку контенту й можливість його передачі іншим сторонам.

Зазначимо, що в Європейському Союзі діє так звана «Молодіжна гарантія» – зобов'язання всіх держав-членів забезпечити всіх молодих людей у віці до 25 років якісними пропозиціями щодо працевлаштування, продовження навчання, практики. Однак відсутність у частини молоді необхідних цифрових навичок є перешкодою для цього. Тому запропоновано тестувати цифрові навички, що реєструються в «Молодіжній гарантії» і пропонувати курси підвищення цифрової компетентності на підставі виявлених пробілів [2].

З 2018 року в Євросоюзі діє програма цифрових стажувань на підприємствах для молоді, у рамках якої вже пройшли навчання понад 12 тисяч осіб. Масштаби даної програми передбачено розширити й підключити до стажувань викладацький склад і керівників. Програма «Цифрова Європа» сфокусована на розвитку у її учасників цифрових навичок високого рівня. У Євросоюзі працюють цифрові волонтери й проводяться інтенсивні курси підвищення цифрової компетентності для співробітників. Створено Європейський комітет зі стандартизації професіоналізму в області інформаційних технологій і цифрових компетенцій, заплановано розробку Європейського сертифікату цифрових навичок, який визнавався б і ухвалювався урядами, роботодавцями й іншими зацікавленими сторонами по всій Європі.

Євросоюзом узято курс на поширення в суспільстві базової інформації про цифрові технології, штучний інтелект, ознайомлення громадян з потенційними проблемами, пов'язаними з етикою, екологічною стійкістю, захистом даних і конфіденційністю, правами дітей, дискримінацією й упередженістю, включаючи гендерні упередження й інвалідність, а також етнічну й расову дискримінацію. Готується до запуску кампанія з підвищення поінформованості про можливості використання штучного інтелекту в освіті. Ухвалено рішення про створення «Європейського центру

цифрової освіти», який буде контролювати виконання «Плану дій» і розвиток цифрової освіти в Європі, а також координувати діяльність мережі національних консультативних служб з цифрової освіти для обміну досвідом і передовою практикою відносно стимулюючих факторів цифрової освіти.

Як бачимо, цифрова трансформація системи загальної й професійної освіти виступає в якості ключового завдання Європейського Союзу на найближчі роки, на його розв'язок спрямовано зусилля всього європейського суспільства. Ретельно продумано й сплановано дії основних учасників освітнього процесу й зацікавлених сторін, розпочато конкретні кроки по структуруванню їх діяльності, створено спеціальні організації, покликані цілеспрямовано займатися даним проектом, передбачено масштабні інвестиції.

Діджиталізація освіти є одним із п'яти трендів викладання та навчання в руслі Болонського процесу. Зокрема, *діджиталізація освіти* передбачає: комп'ютерні класи; Wi-Fi; онлайн-бібліотеки; онлайн-курси; студентський портал; соціальні медіа для комунікації; персоналізований навчальний портал; депозитарії; е-портфоліо; онлайн іспити та тести; MOOCs; tablet computing; games, gamification; learning analytics; 3D printing and wearable technologies тощо.

Як приклад діджиталізації в освіті можна назвати заміну звичних методів і форм навчання інтернет-технологіями: відеопрезентації, навчання через спеціальні портали, тестування та інше. Оцифровка навчальної інформації, з одного боку, прискорює і спрощує процес навчання, а з іншого – веде до втрати комунікативних, мовних навичок як у студентів, так і у викладачів. Роль викладача в процесі навчання стає незначною, бо студент при навчанні самостійно «управляє» інформацією, викладач стає лише координатором. У багатьох країнах вже впроваджені в систему освіти роботи-викладачі (наприклад, Південна Корея). Так, директор Дослідницького центру інноваційних технологій навчання Університету Флориди Емілі Бейлор стверджує, що «на відміну від живого наставника, ми можемо управляти всіма параметрами педагогічного агента – міняти його стать, вік, етнічну приналежність, індивідуальність і стиль спілкування. Це призводить нас до широких можливостей в моделюванні і дослідженні різних стилів навчання і навчальних стратегій».

Незважаючи на те, що діджиталізація освіти в Україні нині йде повним ходом (спочатку рахунок пандемії Covid-19, зараз – через воєнний стан у країні), у неї є певні недоліки. Так, проблема діджиталізації в освіті полягає і в тому, що люди різних поколінь по-різному сприймають щось нове, яке диктується нам інформаційним суспільством. Також виявлено, що при переході на дистанційний формат навчання, студентам не вистачало спілкування з одногрупниками, вони наголошували на проблемах з технікою, а також на складності навчання в домашній обстановці. Особливо непросто перейти на дистанційний формат освіти було тим, хто живе в малонаселених районах з обмеженим доступом до мережі. Крім того, не можна всьому навчити онлайн. У технічних науках через дистанційне навчання ми втрачаємо приблизно до 50 % навичок. Адже, наприклад, у техніці для того, щоб дійсно зрозуміти якісь речі, треба не тільки про них почути, а їх «відчути на дотик». Проблемою і для студентів, і для викладачів стала технічна сторона організації навчання. Це застаріла як домашня, так і робоча комп'ютерна техніка, яка погано «тягне» сучасне програмне забезпечення.

У той же час говоримо і про низку переваг процесу діджиталізації. Раніше процес пошуку необхідної інформації був досить трудомістким. У наш час для того, щоб отримати доступ до онлайн-уроків і до терабайтів освітнього контенту на будь-яку тему, досить ПК або планшета. Сьогодні для планшетів розроблено безліч корисних додатків – як встановлених, так і доступних для скачування. Вони значно розширюють арсенал інструментів для студента, що в кінцевому підсумку допомагає досягати поставлених цілей в навчанні, а для любителів інтерактивних форматів освіти підійдуть навчальні

ролики і відео-лекції, наприклад, на YouTube. Уже в найближчому майбутньому планшети можуть замінити або доповнити підручники в більшості навчальних закладів.

На зміну класичній чорній дошці в багатьох аудиторіях прийшла цифрова або інтерактивна. Перевага подібного пристрою в тому, що, окрім записів, на ньому також можна дивитися різноманітний контент, взаємодіяти з іншими користувачами і використовувати спеціальні програми. Інтерактивна дошка робить роботу викладача і студента істотно простіше, дозволяючи виконувати будь-які завдання. Але недоліком є доволі висока її вартість. Як альтернативу з майже такими ж функціональними можливостями використовують мультимедійні проектори.

Нинішнім кроком у діджиталізації навчального процесу є перехід на електронну форму документів забезпечення освітнього процесу та відмова від паперових носіїв. Водночас, недоліком цього є можливість втрати інформації через пошкодження цифрових носіїв, вірусну загрозу і можливість «зламу» сховищ сторонніми.

Аналіз нормативно-правової бази свідчить, що важливі кроки в напрямі діджиталізації в Україні було втілено в 2021 році. Так, 3 лютого 2021 року, на засіданні Комітету Верховної Ради з питань освіти, науки та інновацій тодішній Міністр освіти і науки Сергій Шкарлет розповів про ключові завдання, які ставить перед собою МОН на 2021 рік. Зокрема, впровадження цифрової трансформації освіти і науки визнано одним з пріоритетних напрямів роботи Міністерства.

С. Шкарлет зазначив, що під час впровадження цифрової трансформації планується реалізувати наступні кроки:

- затвердити Концепцію цифрової трансформації освіти і науки України;
- забезпечити учасників освітнього процесу електронними освітніми ресурсами;
- створити умови для підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів освіти з інформаційно-цифрової компетентності;
- забезпечити функціонування програмно-апаратного комплексу «Автоматизований інформаційний комплекс освітнього менеджменту» (ПАК «АІКОМ»);
- запустити інформаційну систему управління професійною (професійно-технічною) освітою (EMIS);
- модернізувати Єдину державну електронну базу з питань освіти (ЄДЕБО);
- створити онлайн-платформу для комунікації між учасниками інноваційного процесу («Наука та бізнес»);
- запуск проекту SELFIE у пілотних школах і закладах професійної освіти – платформа для самооцінки закладами освіти стану своєї цифрової готовності;
- приєднатися до процесів створення та розбудови Європейської хмари відкритої науки (EOSC);
- удосконалити та наповнювати контентом платформу «Всеукраїнська школа онлайн».

«Діджиталізація всіх сфер суспільного життя є актуальним напрямом не лише через пандемію, а й загалом через глобальні тренди сьогодення та загальнодержавну політику щодо вектору цифрової трансформації держави. Вказані кроки – пріоритетні, проте є ще низка підпроектів із цифрової трансформації, над якими наша команда працює щодня», – зазначив Сергій Шкарлет [1].

Список використаних джерел

1. Цифрова трансформація освіти і науки є однією з ключових цілей МОН на 2021 рік, – Сергій Шкарлет. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/cifrova-transformaciya-osviti-i-nauki-ye-odniye-yu-z-kyuchovih-cilej-mon-na-2021-rik-sergij-shkarlet> (дата звернення: 08.10.2009).
2. Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. Digital

Education Action Plan 2021–2027. Resetting education and training for the digital age /EUR-Lex. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1602778451601&uri=CELEX%3A52020DC0624> (дата звернення: 03.10.2022).

3. Digital Education Action Plan 2021–2027. Resetting education and training for the digital age / European Commission. URL: https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/digital-education-action-plan_en (дата звернення: 03.09.2022).

Владислав КАУН

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ З ЗАСТОСУВАННЯМ ПЛАТФОРМ GOOGLE CLASSROOM І MOODLE

Змішане навчання – сукупність проведення уроків очного та онлайн типу. Складові змішаного навчання включають у себе роботу учнів з учителями та вміння користуватися новітніми технологіями та поєднувати їх. Цей метод потребує від учителя не тільки подачу матеріалу, але й активізацію вміння креативного мислення, роботу в команді та логічного мислення. Використання наукового інтернет-простору відбувається за допомогою новітніх технологій шкільного та домашнього оснащення. Відповідно змішане навчання може бути і на уроці в школі, коли діти працюють за допомогою гаджетів у пошуку інформації або опрацьовуванні будь-яких тестів.

Запровадження проблем змішаного навчання в навчальні заклади описували такі вчені як: О. Коротупа, Ю. Триус, Т. Панасейко та ін. Проте досі немає чітких рекомендацій, певних стандартів та норм, на які можна орієнтуватися.

Головні переваги проведення уроків у змішаному форматі:

1. Отримання інформації чи певних навичок відбувається в зручний для учня час, оскільки поданий матеріал зберігається у вільному доступі.

2. Використовується модульний принцип, де кожний предмет знаходиться окремо і його подання має певну структуру.

3. Залучення додаткових інформаційних матеріалів.

4. Відстань між домом і школою немає значення.

Але є й недоліки проведення занять у змішаному форматі:

1. Відсутність технічно-комунікаційних та інформаційних ресурсів як у дітей, так і у вчителів.

2. Велика кількість дітей, яка не вміє самостійно опрацьовувати матеріал, самоорганізовуватися та нести відповідальність за пророблену роботу.

3. Проблема в критеріях та оцінюванні робіт учнів.

4. Створення інформаційних ресурсів для уроку у вчителя потребує додаткового часу, як і у дітей на пошук або самостійну роботу.

5. Відсутність інтернет покриття.

Для впровадження даної технології, як показує практика, можна застосовувати інтерактивні платформи та інтернет-ресурси активного користування.

Щоб використовувати змішане навчання, використовують декілька базових видів платформ:

- пошта на аккаунті Google;
- спеціально створена платформа Google Classroom;
- інтерактивна платформа Moodle;
- будь-яка соціальна мережа
- різні відеопрограми.

Кожна платформа або задіяний ресурс відрізняються своїми характеристиками. Прикладом можна взяти поширені платформи – Google Classroom та Moodle. Якщо взяти до уваги першу платформу, то вона легка у використанні, але виникає ряд незручностей з